

Christiane Gammeltoft-Hansens prædiken 2. søndag efter helligtrekonger

Taler

Christiane Gammeltoft-Hansen
Sognepræst

Dato

18. januar 2015

Sted

Lindevang Kirke

Omstændigheder

Denne prædiken er holdt ifm. et homiletisk og liturgisk forsøg i Lindevang Kirke i 2014/2015, hvor kirkens tre præster kontinuerligt prædikede over hele Markusevangeliet fra trinitatis søndag til 2. påskedag. Derved afveg præsterne fra at prædike over teksterne fra de autoriserede to tekstrækker til fordel for Markusevangeliet.

Prædikentekster

Ezekiels Bog kapitel 36, vers 26-28
Paulus' Brev til Romerne kapitel 12, vers 1-8a
Markusevangeliet kapitel 11, vers 27-33

Salmer

Kom, Gud Helligånd, kom brat
Fyldt af glæde over livets under
O kristelighed
Guds igenfødte, ny-levende sjæle
Herrens røst var over vandet
Min mund og mit hjerte

- 1 Nogle gange må man forsøge sig med nye ord, hvis gamle sandheder ikke skal forstene. Den der er optaget af verden, dens beboere og hvad livet har at betyde, kan blive nød til at vove sig ud i formuleringer, der legende og viltert forsøger at indkredse meningen.

5

Sandheden kan blive så mærkeligt åndløs, hvis vi kun gentager ordret, hvad de har sagt før os. Ind imellem må ordene slippes løs, så de kan samle sig i nye konstellationer, der kan åbne vores hjerter og øre for det store. Vel kan det blive til vildskud og ubehjælpelige forsøg, når vi gør det, men alligevel må vi
10 undertrykke nervøsiteten ved at tale og tænke selv. For det kunne jo også være, at de nye ord var med til at kaste lys ud over verden og os selv, på en måde hvor sandheden trådte levende frem igen.

- 15 De har heldigvis været der, og de er der, de mennesker, der vover sig ud i sproget på egen hånd. Mennesker der ikke er bange af sig, men er som sproglige opdagelsesrejsende, der forsøger at komme sandheden nærmere.

Grundtvig var en af dem. ”Eksperiment”, var et af hans originale sproglige

20 bidrag til forståelsen af det at være menneske. ”Eksperiment”, det ord havde ingen teolog tidligere taget i sin mund i forbindelse med det guddommelige. De syntes måske, det var for legende og viltert. Og dog, på en dag hvor man har hørt den gamle Ezekiel, er det næsten som om de ord vokser ud af hans tale om stenhjarter og kødhjarter.

25 Mennesket er et guddommeligt eksperiment af støv og ånd, siger Grundtvig. Mennesket adskiller sig netop fra dyrene ved at have sprog og bevidsthed. Sådan er det skabt. Det lever på jorden, med udsigt til himlen. Det er gjort af kød og knogler, men i dets indre er der et hjerte, der banker. Det har sjæl. Det har ånd.

30 Det er en del af menneskets DNA, at det ikke kan lade være med at tale med om de store ting, og forholde sig til sig selv og de omgivelser, som det er en del af. Samtalen mellem mennesket og dets skaber er med andre ord sat i gang fra begyndelsen af.

35 Om de kloge og fromme herrer i Jerusalem, ville have sat pris på Grundtvigs sprogfornyelse, er ikke sikkert. Ud fra det møde der finder sted mellem dem og Jesus, sådan som Markus beskriver det, er det mere sandsynligt, at de vil have afvist eksperimentet.

40 Der er noget uafsluttet ved et eksperiment. Et eksperiment er noget, der er undervejs, noget der er i bevægelse. Og det bankende hjerte, heller ikke det er en håndterlig størrelse. Som alle andre vidste de godt, at det bankende hjerte ikke kun er en praktisk indretning. Det er hjem for lidenskab, ånd og kærlighed. Det
45 bankende hjerte vil hellere leve livet end lære det. Det vil hellere den anden, medmennesket, end overholde loven.

Vi møder de kloge og fromme mænd i Markus’ fortælling, da de står i templet i Jerusalem. Bag templets stenmure føler de sig hjemme. Murene giver dem en
50 ramme indenfor hvilken, de kan leve. Dets sten beskytter mod den viltre omverden. Og så er sten også det materiale, de er allermest fortrolige med, for deres lov er skrevet på sten. De ti bud skrevet på stentavler.

Overfor det kommer Jesus med ord, nye ord. Ord han forsøger at trænge
55 igennem det forstenede med. Men det er vanskeligt. Sten er ikke en synderligt lydhør størrelse. Og det, der er skrevet i sten, er så definitivt. Det er mejslet ind, og vil ikke andet end at læres udenad. Det lægger ikke op til at blive efterprøvet

på virkeligheden. Det lægger kun op til at blive overholdt.

60

Mændene spørger om, med hvilken ret han gør det, han gør, Jesus. Med hvilken ret kommer han med nye ord, der går til deres lov, som var den skrevet med flydende blæk og ikke med hammer og mejsel. Med hvilken ret går han til deres lov, som var det uregerlige hjerte dens bedste fortolker.

65

De får ikke noget svar. I hvert fald ikke noget direkte svar. Måske er det fordi, det er vanskeligt, at gå i samtale med mennesker, der allerede har bestemt sig, og som ikke lader sig røkke fra deres standpunkt. Eller også er det fordi Markus ikke bryder sig om at forudgribe begivenhedernes gang. Han venter til allersidst med at lade Jesus give sig til kende. Først da Jesus bliver stillet for retten frataget al ydre autoritet, i en proces der når Kafkaske dimensioner, giver han sig til kende og siger det, som det er: Ja, jeg er Kristus, Guds søn.

70

Man skal passe på med at tale generaliserende, men der er vist nok ingen, der har fundet sin bestemmelse ved at overholde et sæt regler. Der vil altid være livserfaringer, som ikke bliver italesat, hvis vi holder os til loven, og bare bevidstløst gentager de gamles læresætninger. Og hvad når livet viser sig fra sin mest skrøbelige side? Er det så nok, at komme stikkende med færdige svar. Eller hvad når glæden bobler over, og man næsten ikke kan være i sig selv af bare taknemmelighed? Føjer det så til glæden at tale om, at livet det skal læres, ikke leves?

80

Selvfølgelig er de der, stenmurene. Vi sidder bag en mur lige nu. Men netop derfor må vi selvkritisk spørge os selv, hvordan forstår vi den mur, og hvordan opfattes den udefra. Mange møder kun kirken udefra i dens mure. Må vi så ikke hele tiden efterprøve, om dens mure fungerer som brystværn mod en uregerlig verden, eller som en indbydelse til at træde indenfor. Må vi ikke hele tiden, arbejde for, at kirken både indadtil og udadtil bliver det, den er bestemt til at være, et fællesskab. Tænk hvis enhver, når de ser kirken udefra, ser medmenneskelighed og menneskeværd, ser en bygning fuld af ånd, der åbner sig ud mod verden.

85

90

Mennesket er et guddommeligt eksperiment af støv og ånd. Eller med Ezekiels ord: Jeg giver jer et hjerte af kød. Vi kan stille os afvisende overfor det, som de fromme og kloge i templet i Jerusalem, men det er et evangelisk vilkår. Det er en del af vores menneskelige udrustning.

95

100 Der er ikke tale om betingelser, der stilles, men om betingelser der gives: ånd, sjæl, hjerte.

I det øjeblik vi taler umiddelbart om det at være menneske, i stedet for med loven i hånden at forsøge at fange hinanden i overtrædelser, vil vi måske opdage det. I det øjeblik vi opgiver at stille os formynderisk frem, men vover samtalen af
105 hvilke nye ord kan springe, vil vi måske høre pulsslaget. Og engang imellem sker det faktisk, at de nye ord, næsten er som at få hele evangeliet foræret igen. Som taler de ved åndens hjælp lige ud af det første ord. Det ord der blev kød, og som vi har lært at kende i gudmennesket Jesus.

110 Det er uafsluttet, det er i bevægelse. Sådan er det med kødhjertet. Det er på en gang noget som altid har været, og noget som skal opfyldes.

Og loven, den er nu ikke længere skrevet i sten. Den er skrevet i hjertet, og den hedder: næstekærlighed.

115 Amen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

120

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag efter helligtrekonger, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

125

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/christiane-gammeltoft-hansens-praediken-2-sondag-efter-helligtrekonger>

130

135